

મધુર મોહીની

મધુર મોહીની ❀ ❀ ❀ ❀

અથવા

સુંદર ગાયન સંગ્રહ.

—: સંગ્રહક—“મનહર” :—
તે

શા. મંગળદાસ મંગળદાસ બુકસેલર.
લીમડાચોક-સુરત.

III
1920

25-9-20

140

આવૃત્તિ

૧ લી

પ્રત

૧૦૦૦

સંવત

૧૯૭૬

સને

૧૯૨૦

અપાવિ પ્રસિદ્ધ કર્તા.

શા. મંગળદાસ લલ્લુભાઈ બુકસેલર.
લીમડાચોક-સુરત.

સુરત ચક્રવાતના પુલપર ટાંકી પાસે આવેલા “શંકર”
પ્રી. પ્રેસમાં નારાયણરાવ લક્ષ્મણરાવ નીકમે છાપ્યું.

કીંમત ચાર આના.

૨૭૬૮

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૉપીરાઈટ-સંગ્રહ

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૯૭૬૯ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ મધુરનો હાની

વિષય ૬ - ૨-૩૨

મધુર મોહીની

અથવા

સુંદર ગાયન સંગ્રહ.

અનુત્સાહ—

અશરણુ શરણુ ! ધરણુ ધારણુ ! ઇશ તારણુ ! તરણુ કૃપાળ !
ચરણુ સ્મરણુથી તરણુ વરણુ ! પણુ ગિરવર ગહન દયાળ.
જન મન રંજન ભવ ભય ભંજન, ચિદ્ધન જગરાયા,
શક્તિ અખિલ દુષ્ટ દલન, કરન વિભુ ! અકળ આપ માયા.
અમલ કમલ સમ લોચન, મોચન ત્રિવિધ તાપ અજ્ઞાન,
મુનિજન મન સરવર, નરવર ઇશ હંસ અજર જગ ભાણ.
નાથ નિરંજન ! પર બ્રહ્મા ! સુખદાયક કલ્પ સમાન,
પ્રણમિ ચરણુ વિનવું જગ વંદન ! કરો અખિલ કલ્યાણ.

સુરદાસ—

અરે રંગ જે લાગ્યો તે લાગ્યો, શિદ્ધ સોવે ફરી જે જાગ્યો...ટેક.
હંસોની ગતી હંસો જાણે, કાગ ન કાંઈ પીછાણે.
ધાવ રહિત ધાયલની ગતીને જગમાં ક્યાંથી જાણે...અરે.
દરદી વીણુ દરદીની દશાને લક્ષે કોઈ ના લાવે,
સુર ભજનનો રંગ ના ઉતરે, અમિત ઉપાધી આવ્યો...અરે.

ઉદયભાણુ—

અલમેલા લટકાળા વહાલા, પ્રીતમ હાકોર મારે મન વશીયા,
રસધેલા રીસાળા ખેડા, દેહના દેવળ માંહી રંગ રસીયા.
પ્રિતી પંચામૃતે પાતળીયા પખાણું, વચનને ટુલડે વધાવું,
હેતના હીંચોળે હજુ હજુ હીંચોળું, હોંસે હસીને હસાવું.
શ્રંગાર સજી સખવું ભાવે, ભોજનની થાળ ધરાવું,
હંતું ક્યુંબર રીશનું રાષ્ટવું, ચામઠાઠ ચટણી વહેમ શાક રાષ્ટવું.
ખરશી પેંડાને મહેસુર પ્રેમ ભાવનાં, ધારી કચોરી પુરી, શુદ્ધ સ્નેહ વાસના,
ભાવના બુખ્યા ઉઠ્યા, દેવલ દે વાસના, પેંડા પરસાદમાં વહેયું છું.

ઉદ્દાસના—અલમેલા.

કેશર કેશરી—

અરે દુનિયામાં પ્રેમી ક્યાં, અધે મતલબની યારી છે...અરે.

બીચારા કોઈક સાચા પ્રેમી, તેની તો ખુવારી છે...અરે.

સાખી { પોપટ જેમ પહંતતો અચરે અચરે રામ;
મુરખ જન તેમજ બકે, પ્રેમ પ્રેમનું નામ.
ક્યાં છે સાચો પ્રેમી હા, ક્યાં તે સાચી પ્યારી છે. અરે.

સાખી { પ્રેમી પ્યારી કરી મરે, પ્યારી કરે મીઠજન;
પ્યારી પિયુ પિયુ કરી મરે, પ્યારા રંડી બાજ.
ગયો સાચાનો વખત હા, દગલબાજની વારી છે. અરે.

પુઁળીક—

આજ સુખ આથી બીજું શું મનાય,

પ્યારી મારી બુલબુલનું બચ્ચું ગણાય...અધીક.

પુરા હશે પુન્ય પરમવે કીધાં; બાર્યા સુશીલા તો સદ્બાગ્ય સિધાં,

ધરવાળીના ગુણ ગાય, મામ બધું ધરવાળીના ગુણ ગાય...પ્યારી.

કાગડાની કોટે મોતીની માળા, રૂપાળી રાધા ને શ્રીકૃષ્ણકાળા,

પત્નિથી પત્ની પૂજાય—મીઠાં ભેગાં ખાટાં બોરો ખપી જાય...પ્યારી.

સતિ દ્રોપદી—

અરજ સ્વીકારો સ્નેહી શામળીયા, સ્હાય થજો શ્રીમુરારીરે,

રાજ સમામાં રાજ સિવાયી, વચન વડીલનું પાળી રે.

કેમ થશે કંઈ એન પડે ના, વ્યાકુળ થઈ મતિ મારી રે,

કપરી કુટીલ છે કૌરવ રાજ—સ્વામી સત્યાચારીરે.—

દાવ ખેલતા હે દીન બંધુ! રાખજો લાજ હમારીરે. અરજ.

મોહિનીચંદ્ર—

અરે હું મસ્તાન પ્રેમની, મને કોઈ ન છેડારે.—મને.

લાયાર હું મિચારી છું શીઃ લ્યો છો કેડારે.

જીવાનીથી દીવાની છું મારો છેડો છેડારે છેલા—મા.

પ્રાણ દાન છે પ્રિતમાં પ્રુજી કરજો પ્રીત,

પ્રાણ દાન તો સ્હેલ છે, કઠબ પ્રીતની રીત,

આધાર તું કિરતાર મારો પાર બેડારે.—અરે.

સરોજની—

આ મન ઉપવનના માળી, લ્યો સુમનની માળા સ્વીકારી.

માળા કરમાળા ધારી, ધારી કીધી ઉપકારી,

નવ પક્ષવ આ તન વેલી. મમ હૃદય સંગ વળગેલી;

પ્રિતિ પીયુષથી નવલ ખિલેલી, લેજો સ્નેહ સંભાળી—આ.

કંસવધ—

અમને પાવન કરવાને, દીલનાં દુખડા હરવાને
શાન્તિ જળ મન ભરવાને.—યોગી આવજો
માયા રાખી મહારાજ યોગ-દર્શન દેવાને કાજ.—યોગ
ચરણ કમળ નિશદિન મુજ મંદિર, ધરવાને.
કમળ વદનથી મનહર મધુર, વચન ઉચરવાને,
શાન્તિ જળ મન ભરવાને. યોગી આવજો.

મહાશ્વેતા કાદમ્બરી—(મિત્ર-ધર્મ)

અત્યુત્તમ પદ મિત્ર તણું આ સંસારે સમજાય,
આ અવનિમાં અન્ય ધણું જે મુખના સાથી થાય.
માતા પીતા બ્રાતા થકી, વળી ગુપ્ત પ્રિય જન સ્વજનથી,
જે ગુપ્તમાં ગુપ્ત તે પણ ગુપ્ત મિત્ર થકી નથી.
મિત્ર રતનથી આ ભવરણની સફર સફળ થઈ જાય,
સમૃદ્ધિ ચાર ભુવન તણી પુરુષાર્થે મળતી સ્થેલ છે.
સદ્ભાગ્ય-વિણુ સન્નિવરની, પ્રાપ્તિ મહા મુસ્કેલ છે,
શબ્દ લઘુ પણ અર્થ અધિક જે અક્ષર માંહી સમાય.

લવ-કુશ—

અર્જ સુણી લે મહારી, પ્રભુ અર્જ સુણી લે મહારી
રહાય હવે એક છે, તહારી—લેજે ઊગારી.—અર્જ
બાળ સંભાળ કરી, બેઠી સ્થીર ઠામ ઠરી,
મરેલીને નાંખ ન મારી, લેજે ઊગારી.—અર્જ
અધને નેત્ર જેવાં વહાલાં, મુને બાળ તેવાં,
ગાયત્રસ વિના નોંધારી—લેજે ઊગારી.—અર્જ

લલીત મુગ્ધા—

આવો મનમોહન આ યોવન, બગીચો ખતાવું.
બગીચો, ખતાવું મોહન પુષ્પે વધાવું.
પ્રેમની ધ્વની લગાવું હે, પ્રેમની અલખ જગાવું.—મન
આત્રથી મીઠા ફળ મોહન ચખાડું,
પ્રેમની ભૂરકી લગાડું, હે નેહને નયને નચાડું.—મન
શીતુરથી મીઠાં ફળ વહાલા ધરાવું,
અધર રંશ પાન પીવાડું હે અધર રસ પાન ચખાડું.—મન
હૃદય સરોવરની શીતળ પાળે,
પ્રિતીને પંખે પોષાડું—હે પ્રેમ જળ છાંટી જગાડું.—મન

૪ શા. લલ્લુભાઈ નારણદાસ બુકસેલર. લીમડાચોક-સુરત.

લક્ષ્મી-વિજય—

અબળાના બેલી બહાલા, મારા સુંદર સ્યામળા,
ખડુનામી, જગજનના સ્વામિ, લજ્જા રાખે મ્મી ધનસ્વામ.
નટવર નાગર દીનબંધુ કેશવ કરુણાના સિંધુ,
પ્રેમથી પ્રભુજી લ્યો ઉગારી સુંદર સ્યામળા—ખડુનામી.
બહાલા ગોવર્ધન ધારી, વિનંતી લેજો સ્વીકારી,
ભવભય હારી લ્યો ઉગારી, સુંદર સ્યામળા—ખડુનામી

લજ્જન તુલશીદાસ—રાગ લજ્જન—

આજ રહો મોરે પ્યારે રધુવર, આજ રહો મોરે પ્યારે.—રધુ
જો તુમકો બનવાસ દીયો હે, કરીએ ગમન સકાલેરે.—રધુ
રધુવર કહે સુતો મેરી જનનિ, યદ વૃત્તનિયમ હમારે,
અબ ન રહું ધર માન કૈશલ્યા, દશરથ બાચા હારેરે;—રધુ
સિતા સહિત સૌમિત્રા નંદન, બચે કુટુંબસે ન્યારે,
તુલશીદાસ પ્રભુ દુર ગમન કિયો, નયન વહે જલધારેરે.—રધુ
સત્યનારાયણ—

આજ કાલ પાપી રહ્યા જગ મહાલી, ભરમ ભારી અને ખીસ્સે ખ લી—આ.
ધરમીને ધાડ અને કુશળ કસાઈને, આપે મહારો વનમાળી—આ.
બુઝાથી ભાઈઓ ભુત પણ નાશે, નીચાની જુડે સડ ડાળીરે—આ.
લકતોને ભીડ તીડ, ઉભરાટ ઠગોને, દોરંગી દુન્યા નીહાળી—આ.
ધરનારે ધંટી છે બંટી બાવાને, બળતાને નાખે સડ બાળીરે—આ.
શીયળવતી—

આ તન મન ધન ને હાથ, કરી ક્યાં જશે મનમોહન,
નહિં અલખેલા અલગ થવા દઉં, રહેજો મુજ ભોવન.—આ.
કૃપા કરીને મહેલ પધારો, રાત ગુજરો પ્રાણુજવન,
ગુલાકાત મુજ તાત તણી લ્યો, રૂટે ઉગમતે દિન.—આ.
હાલ તમારે મહેલ આવવું, જરા રૂચે નહિં મારે મન,
દયા કરી દ્યો રજા મુને હે, સુંદર તન ચંદન.—આ.
નંદબત્રીસી—

આ સ્વપ્ના સમ સંસાર સમજી લ્યોને શાણા,
દૂર્લભ માનવ અવતાર, અવની મહી ઓરાણા.
બાળપણું રમતા ગુમાવે, જુવાનીમાં લંપટપણું ભાવે,
વૃદ્ધાપણાએ જીવ લોભે તણાએ રટે નહિ કીરતારે.
મરણુ શ્વાસ જવ ચાલુ થાયે કૃત્ય કુંડા નજરે ઉભરાએ,
પીડાય બારે, પરતાય પાપી તારે, આંસુ વહે ચોધારે.

સ્નેહસુધા—

આવ્યું જોખનિયું આવું શા મારે મસ્તાન ?-
હું દિવાની બની, દીવાની બની.....આવ્યું.
મીઠું રશીલું દર્દ, મુજને કંઈ થાય છે;
દર્દે દુઃખાઈ મારું મનડું મુંઝાય છે.
શું કરું ઉપાય ના મારાથી સમજાય છેહું
એજે જીવાની મારી ચાલી આ જાય છે,
જોખન વનમાળી વીના ખીલી કરમાય છે;
લક્ષે ના લેવાય સ્નેહ શાગર સુકાય.....હું

કબિર-વિજય—રાગ, ભજન.

આવો, આવે સમયે અમેને ઉગારવા ધિરા ધાધ,
સાહે કરો સહુ જોતાં રામ રધુરાધ.
મતી ગતી મુંઝાણી છે પ્રભુ વેગે પહોંચો પ્યારા,
ભુજંગને આપો ભાવે, જીવત દયાળુ દાતા.
ગાયા નહિ જાયે ગુણો. ત્રણે ભુવનોના ત્રાતા,
જોયા નહિ આપ જોવા, જગમાં જોરાતા.—આવો
તાર્યાં આપે તંતે ભક્તો જીવો અહલદયાખાધ જોવા,
આનંદે આરાધે છે છે દાડી, દેવો કેવા-કેવા.
વેદોમાં વિખ્યાતિ જ્ઞાલા, સૂણી કરે સર્વ સેવા,
કબિરનાં કષ્ટ કાપો લાખેણી, સુકિરતી લેવા,—આવો

સુકન્યા-સાવિત્રી—

આરામની સુખ ધામની, પ્રીયા તું પ્રતિમાં પ્રેમની,
મમતાય ઊરના ઠારનારી, તું શિતળ ધારા બની.
માળા જપું તમ નામની (૨) નથી ઇચ્છા દામ દમામની,
ચિત્ત ચાહુ શેવા સ્યામની.....
.....સાચી તું ભગવતી ભામિની—આરામની.

શ્રી સિદ્ધ સત્યેન્દ્ર—

કરી ચડાઈ ચાહુ દેવીએ આવી હિન્દુસ્તાન વિષે,
રકાબી પ્યાલાનો રથ બનાવી ફતેહ મેળવી દશે દીશે,
શહેર કરમે ગામ ગામડે ચોક ચોટે ગેટો કરી,
હિન્દુસ્તાનને ખુશ હંફાવ્યો કદી નામ લે નહી ફરી.
અધરામૃતનું પાન કરાવી નંદુશક નિર્માલ્ય કરે,
ભક્તભક્તને ભક્ત બતાવ્યા મહેતાજી પહેલે નંદરે.

૬ શ્રી. લલ્લુભાઈ નારણદાસ બુકસેલર. દીમડાચોક-મુરત.

શુક જયંતિ—

આર્ય ઉત્તિ થાય ક્યોથી, ન્યાં આવાં અધીત કર્મો થાય,
માખણ માટે નિર વશોવે, કંચન તજ કોઠીને સ્થાય.
એક ટકાની હોય તોલડી, તોય તપાસે સધળે દામ,
ખુબ ટકારા ખખડાવીને, પુરણ પર્ખા ખરચે દામ.
કન્યાના જીવતરનો સાથી, વર જોતાં આંધળીયા થાય,—
હુતર કરવે રાખે આજસ, અભિમાને અંધા અથડાય.
જુઠ્ઠા દોળ દમામ રાખીતે, પાઈ પાઈ માટે અટવાય,
સુખદ સરોવર ગાય દીકરી, સ્વાર્થ સાંધવા વેચીખાય.—

મુદ્રાપ્રતાપ—

ઉભાં રહો ! ઉભાં રહો ! ઉભાં રહો જરાય ! ઉભાં રહો જરાય !
ન મારાથી ચલાય... ..ઉભા રહો !
(કેમ શુ ! થયું) વાઝો કાંટો, જીણો, તેથી ઉપડે ન પાય,
અરરર.....હુઝ બહુ થાય.....ઉંહું ? ખુબ બજે લ્હાય;
જાણે પ્રાણ મારા આ જાય.....અરર ઝોય...ઉભાં રહો.

કન્યા વિક્રયની કૂરતા—

ઉપકાર (૨) અનુપમ થયો આપનો, દે બદલો કિરતાર,
સત્કાર (૨) સ્વોકારી દીન બાળાનો સફળ કર્યો અવતાર.
મોહન મુરતી, મન હરનારી, હૃદય રમે છે લાગે પ્યારી,
સબળ સ્નેહની રક્ષા કરજો સૃષ્ટી સરજનહાર.—ઉપકાર.

હરિશ્ચંદ્ર—

ઉપમાપતી નમ્રું નમ્રું સરણ ગતી નમ્રું નમ્રું,
જટા ધારી સંગ લિયે, પારવતી નમ્રું નમ્રું—ઉમાપતી૦
કરો મહાદેવ દયા, હરો હુઝ પીર બિયા,
તેરો નિત નામ રટન, જતી સતી નમ્રું નમ્રું.—ઉમાપતી૦

સુકન્યા-સાવિત્રી—

એ...રજની શરદની રળીયામણીરે...રહિ ખીલી રૂપાળી અંદની,
આકાશે રહી ખીલી; એ વૃષ્ટિ વરશાવે અમૃત તણીરે.
રેલ જામી ઉર માંહી આનંદની હાંહારે રેલજામી એ...કરે નયણાં
નીહાળી પ્રકાશ. (૨)

હર્ષ ઘેલાં હેડા કરે હાસ, ઝલક સ્વેત શી છવાઈ (૨)

સાખી { ચન્દ્ર વિના રાજની નહિ રજનીને સન્માન
સાખી { રાજની શું સમજ કરે રજનીના ગુણગાન.

સ્વાર્થના સ્નેહી—

એ...ગુરુ ગુણ હવે હું...ગાઉં, પાપ પુન્યમાં હવે, શીદ સપડાવું...એ.
કાયા મારી પાપી ભારી, ગતી, મતી, સૌ દે છે વિસારી,
એ...ભક્તિ નાદે, માનવને ચઢાવું...એ.
સ્વાર્થના સ્નેહી સૌ ભારી, “ચુની” લેજે ચિત્ત ધારી;
એ...ખોટા ભાવોથી, હવે ના ફસાવું...એ.

સ્નેહ-સરીતા—

એ શાળા, સ્નેહી સાદી મહેમાની સ્વીકારેને,
કરી દૃષ્ટી મીઠી સ્નેહી સદન દીપાવેને, હૈયું ઘેલું આજે પ્રેમ પુન્યવાને.
પાદ પંકની રજ ચુંબવાને, મંદુ વાણી સુધારસ ચુંસવાને,
મારા મોઢેરા મહેમાન રંક મદુલી સુધાવેને—એ.

સરદારખા—

એક ફક્ત તારો આધારરે, ફિરતાર મારે,
બળુ સદા સન્નિધાનંદ ચ્હાય તે તારે કે મારે.—એક.
મરવું છે નક્કી માનવી, ફેગટ પડે છે પાપમાં,
સમળુ યદ્ શીદ ઉતરે સંસારના સંતાપમાં.
બાંધે હવામાં આપડા પ્રાણી બરફના માળીઆં;
કાળતો ઉકળાટ યાતાં, હાય બહેતાં ચાક્રીઆં.
મારે તો શ્રી પ્રભુનું, નામ છે સદા સાચું,
પ્રભુ પ્રભુ તું ખરો ને અન્ય સર્વ છે કાચું.—એક.

સૌભાગ્ય-સુંદરી—

આંખો ખોલી જો જીવ આ, દીસે દુનિઆં ફાની,
શાની જીંદગાની રોજ રહેવાની માની.—આંખો.
આ ધન ધામ મેડે, મહેલો ને વાડી વજ્રફા,
ખંતે સાચ્યા અંતે થવાના ધુળધાણી.—આંખો.
અચિંતો દાયશે ટોટો, અજલનો ફિરસ્તો,
કરી લેને ભલાઈ એજે, છે, સાચી કમાણી.—આંખો.

ભદ્રાભામિની—

અંતરે હર્ષ છવાયે, સખી શાને?—અંતરે.
પિયુના વિયોગી આ બાલાનું જો, નિશદિન હૃદય ચિરાયે;
—શાંત બનશે આજે અલી!.....એ,
પ્રાણ વિના હુલ્લાસે, સખી શાને?—અંતરે.
બુદ્ધિ મારી શું બદલાયે! ધર્મ મારાથી; બુલાયે,
લોક કહે મને સુખ બલે પંથુ, લાજ ન આવે જરાયે—સખી શાને—અં.

૮ શા. લલ્લુભાઈ નારણદાસ યુકસેલર. લીમડાચોક-મુરત

ચન્દ્રગુપ્ત—

એક પત્નીવ્રત પાન પીઓ નર ! એક પત્નીવ્રત પાન,
 સ્ત્રીને પતિવ્રત તેમ તમારું પત્નીવ્રતે કહ્યાણુ.—પીએ
 તમે ચાહો કે નારી તમારી, હો સતિ-સીતા સમાન,
 જિદાહરણુ રૂપ રામ બનો ખુદ પવિત્રતાનું પ્રમાણુ.—પીએ
 પાણિ અહણુ સમય માની બનેએ પ્રતિજ્ઞા આણુ,
 કેાલ એક બીજનો તોડ તે છે પથુ હેવાન.—પીએ
 જેનાં માન તાતનાં યુદ્ધ, રજ, વિર્ય અનીતીમાન,
 તેના સુત પત્નીવ્રત ચૂકી થશે વિપચિલા શ્વાન.—પીએ
 નીજ પત્નીનાં અંગ અંગને દિયો અમી કુંપ ઉપનામ,
 ધ્રાઈ ધ્રાઈ તેના રસ છુટડે, લિયો અમરતા લાણુ.—પીએ
 રનેહ—સુધા—

ઓ સ્નેહ બીના શીરતાજ ! ખ્યાલી પીયોજી આ પ્રેમની,
 સ્નેહ ભરપુર છે, પ્રેમનું, એ નુર છે હો. ઓ—
 રંગીલો મધ આ સ્નેહ તણી ચીજ, બીજી તું સ્નેહબીની નાર
 વાહ વહાલી વરણાની અલજેલી અનુરાગી, છે સુંદરી સુખણુ—સ્નેહ૦

સત્યનારાયણુ—

કહું આપવિત્તી કર્મ કથા દુઃખચારી, કાળજીનું નાંખતી સંહારી...ક
 આ નગર સાધુ શેઠની. બહુ લાડકી દીકરી હતી;
 ખાતા બગાસુ દાસીઓ, કંઈ લાખ બેહાજર થતી...ક
 માતી હીરા પહેરી ચરણુ, ધરણી પરે ના રાખતી,
 તે આજ દુખડા કાળ તમ ઘર આવિ છે, ભીખ માંગતી...ક
 પતિને પિતાજી લેછને, બહાણે વિદેસે સંચર્યા,
 ચોરાઈ ગઈ લક્ષ્મી અને, આગે રખડતા છે કર્યા...ક
 ચડતી અને પડતી પ્રભુ, ચિરકાળ કોની નવ રાખશે;
 ભીખારી પળમાં ભુપ થઈ, ભુપ થઈ બીખ માગશે...ક
 શુક જયંતિ—

કરં દષ્ટિ જ્યાં ત્યાં હું, મને તો બ્રહ્મ ભાસે છે,
 સકળ ઠામે પ્રકાશે છે, તિમિર તન મનનું ત્રાસે છે....કરં.
 અખંડીત એક એ જયોતિ, જડે નવ શ્રમ વિણુ શોધી,
 મને મ્હારું બતાવે છે.....મને૦
 હૃદય ધનથી જીમળકાના, કિર્ણુ દશદિશ વ્યાપે છે,
 નિગનંદે હું આનંદુ.....મને૦

વિશ્વાવેલી—

કાયા કાચો કુંભ છે, જીવ સુસાદર પાસ;
હારો ત્યાં લગી જાણજે, જ્યાં લગી શ્વાસોશ્વાસ.
સદા સંસારમાં સુખ દુઃખ, સરખા માની લઈએ,
રાખે જેવી રીતે રામા, રંગે તેવી રીતે રહીએ.

સાખી { પીપળ પાન ખરતા, હસ્તી કુંપળીયાં,
 { મુજ વીતી તુજ વીતશે ધીરી આપુડીયાં.

નહી જેવીતે તેવી બિલ, કોઈની નભતી જોઈએ;
દશાના ઢંગ, રતુના રંગ, જેવા દેખી લઈએ.—સદા.

સાખી { કદી મહેલોને માળીયા, કોદીનછંપર ખાટ
 { કોઈ દીન એવો આવશે, ભૂખ્યા ન મળેભાત.—સદા.

શારદા વિજય—

કાગવીરા વાલમને દેજો, દુઃખીનો સંદેશ;
“જોગણને વેષે વિજોગણી, કે જોતી મે જોશ દેશ.
જામે છતની યુવ હય, છતનો કહે બતાય;
વાંકો ખુરો ન માનીયે જોર કહાં...મે લાય.”
ગાગરના પાણી ઝુકી છજે, સોગરના માઝા સુકી છજે.
નીતીનો જો વરો, પધારો પ્રાણેશ, દોષ ન ધારો, પધારો પ્રાણેશ.

બુદ્ધદેવ—

કાયા કાચ કુંપો. તું ચેતરે, હિણ ભાગી હંસા;
અવિયળ પદીતે તું પેખરે, હિણ ભાગી હંસા-કાયા.
ઝંઝવાનાં નીર સમજ આ, કાચી જીંદગાની તારી;
મમતા સુકી દે ને તું કારીરે, હિણ ભાગી હંસા.—કાયા
એ દિનના છે ધરજળ સઘળાં, એ દિન અહિં રહેવાનું છે,
એ દિનનાં છે સગાં સંબંધી, એ દિન સુખ લેવાનું છે.
એ દિનનો છે પાખી મેજો!, અંતે ઉડી જવાનું છે,
લોકો જોને દુનિયા કહે ને, એક સુસાદરખાનું છે.—કાયા.

પાંડવ ગુપ્ત નિવાસ—

કુન્તીમાતા તનુજ તારા, વીરપણું બેઠાં હારી,
હાથ તણાં હથીઆર બેતારી, ચાકરી ચુકીને ધારી.
સિંહ વસ્યા શિયાળ અવાશે, સિંહ સ્વરૂપને વિશારી,
ગૌઆલણના રક્ષક રહેતા, ભક્ષક વૃતિ વિશારી.
રાજ રમાની લાજ હુંટાયે, ખાજ અખાજે ખુવારી,
વ્યંડળ વિરો પહેરે ચીરો, ધર્મ ધારો લાચારી.—કુન્તી

૧૦ શા. લલ્લુભાઈ નારણદાસ બુકસેલર. લીમડાચોક-સુરત.

મીરાબાઈ—રંગ. ભજન-૫૬.

જુલતા રાધા સંગ, ગિરીધર જુલતા રાધા સંગ,
અબીલ સુલાલકી ધ્રુમ મચાઈ, બર પિયકારી રંગ.—ગિરીધર
લાલ ભઈ ણિંદ્રાખન જસુના, કેશર સુવત રંગ”
નાયત લાલ અધર સુરભર, ધિમી ધિમી બાજે મૃદંગ”
મીરાં કહે પ્રભુ ગિરીધર નાગર, ચરન કમલ કુદંગ.

સતિ-તોરણ—રાગ ભજન —૫૬.

ઝેસલ કરી ભે વિચાર માથે જમ કરેા માર,
સ્વપના જેવેરે સંસાર, તોળાંદે કરે છે પોકાર.
આવેને ઝેસલ રાય વ્યાપણ મળીયે,
ખરા સંત હોયે ત્યાં જઈ બળીયેછ.....
આ ભવ આવીયો અવતાર, માથે સદગુરુ ધાર,
બનું ધણીને દરબાર, જેડસી ઉતારે ભવપાર.—આવેને૦
મોતિ ઝેરણુમાં ઝોરાય, મથે ધરણુ કરેા ધાય,
કુટે દોગડીયા કહેવાય સાચાની ખરે ખમરું થાય.—આવેને૦
નવલખ દોઘળીઓ બંધાય, ત્યારે ગાંધીડો કહેવાય.
હીરા માણેક હાટે વેચાય, તેનાં મુઝ મોઢેરાં થાય.—આવેને૦
નિત્ય નિત્ય કહી ન્હાવા જાય, કાયલા ઉજળા ન થાય,
જેટા શુશ્રુકોને તે નો બાપ, કાને કહેવા જાય—આવેને૦
દેખીદેખી કરવા જાય, એ નર અધુરીયા કહેવાય,
હાયમાં દીવો લગને, છતી આંખે કુવે પડવા જાય;
એવિ ચાર જુગની વાણી, સતિ તોરણ દેવી ગાય—આવેને૦
સ્નેહ સુધા—

ડાહ્યા ડમરા બાલી બાગો રૂપાળાં, કાલા ઘેલા બાગો છોશું! રઢીયાળાં.
પુલપ તણો પહેરીને જામે રીક જમાલ્યો રંગ,
રંગત રમથું રહેથું સંગે (૨) અળ્યા તમારા ઢંગ. (૨) ડાહ્યા.

બુધ્ધદેવ—

તમને ઘટે નહિ આવું, કાન્ત, તમને ઘટે નહિ આવું;
આશ્નિપર શું રીશાવું, કાન્ત, તમને ઘટે નહિ આવું.
માનસ સરના રાગલંકાર તમે, મુક્તાશ્વના મોગી;
કુસુમ કુસુમના, સમ સેજ સું તાળી, મુઢી થમા તમે યોગી કાન્ત.—તમને.
જે સરવર જળ પાત કર્યાં ત્યાં, કંટક કદી નવ ધરીયે,
સુખ દુઃખમાં નિશ્ચિન અનુસરતી, કિંકરૂં કયમ પરહરીયે.

બેધારી-તલવાર-ઉર્ફે-વસુધરા—

ચાલ હવે ચાલ વહેલી વહેલી, લગી લગી લહેકે શું બેંતી વળી ઘેસી.
તારા તનમાં લાગે છે તાલવેલી, સાહેલી તારા તનમાં—
રહી જાણે સોને સુગંધી મળેલી, —અરર પગમાં વાગ્યો કાંટો.
ભુંડી કાંઈ આવી બાંધો પાટો, જુડી; ક્યાં વાગ્યો છે કાંટો,
આમાં બાંધવો ક્યાં પાટો—હવે ચાલ, ધુતારી ચાલ (ચાક્ષીયે કીચે)

સાગર-સરિતા—મજન, રાગ, પદ

ચંચળ લક્ષ્મીનાં ચાળારે જન મુખે ધુલી મરનારા,
કાળાં ઘેળાં કરનારાં ખાંતે ખત્તા ખાનારા.—ચંચળ૦

“જયમ વર્ષાની વીજળી પળપળ કરે ચમકાર,
આજ મળ્યું ધન કાલે જાશે, આંખ ચોળી રહેનારે—ચંચળ૦

મોટા મોટા નર મરી ગયા ત્યારે ગયું ન કંઈ સાથ,
મોટા મદ શો જાળવો, તમે જાશે ખાસી હાથરે.—ચંચળ૦

અંબરીષ—

ચંપા તું મારી દીલજન વાહ, વાહ, કુશમ કળી કુરબાન વાહ, વાહ,
ચન્દ્ર વદતી છો, ભરી મદતી છો, ઝરી રસની ગુલતાન; વાહ, વાહ—ચંપા.
શાણા ચતુર સુખણ, વાહ વાહ, ગુલાબ પરી હું,—

હુપી છરી હું—ગળે લગાવે ગુણવાન,—વાહ—વાહ.—ચંપા.

રતેહસતા—

છે નોકરી દુઃખનું મૂળ શુભ સૌને મોટી, હાય હાયરે,
.....શુભ સૌને મોટી (૨)—છે૦

સારો દિવસ સેવા બજાવી, પોઠવું આખર થાકી,

રાત વિતી ન માલમ પડે કે જ નોકરી જાગી.—શુભ૦

આમ દોડાવે તેમ દોડાવે કરાવે સરવે વેઠ,

ધીકક જગતમાં જીવતર તેનું (૨) ભરે આશરે પેટ.—શુભ૦

પંડીત જ્ઞાતી ધ્યાતી સવે લખી ગયા વિચારી,

ગુલામગીરી છે નફ્ટ નોકરી નહીં કરવી તે સારી.—શુભ૦

લિખિતપિતામહ—

જગમાં મેં જોયું દુષ્કરમાં દુષ્કર નારીને વશ કરવીરે.

લાખ ટકાના લાડ લગાવો આપો ધનની કુંચી,

કુલ સૈયામાં રાખો તો પણ કહેશે મુજને ખુશીરે.—જગમાં૦

સુવર્ણ ક્યારે કસ્તુરીનું ખાતર દઈ પોષાય,

અમૃત પાશે તોય લશણની ગંધ કદી નહિ જાયરે.—જગમાં૦

હાથીપર અંકુશ કર્યો, કરી ઘોડા કાજ લગામ,

સ્રી અંકુશ કરવા ટાણે શું! હરી મયો તો ગામરે.—જગમાં૦

શ્રી કુસુમ કમળા—

કાળું કામ કરે ન શું ? કામી, નીચ નારીની જાત હરામી;
વઢે વેણ મીઠાં મુખે સ્વામી, ખીજ સંગ રતી રસ જામી.
લોભાવે રશના એ રશાળી, ઉરમાં રાખી પાપની પાળી,
કૂર-ધુત ઘોંગી ને ધુતારી, બણી ચુંકેલ જરિ વિજરી.
શર્મ-ધર્મ-લજ્જા ! નહિ, ક્યા નહીં ! તલભાર,
જાર માટે જગદીશને, છેતરવા ! તૈયાર.
રડે ધડીકમાં હશે ધડીકમાં, ધડી રીશે મસ્તાન,
લલચાવે નર લાખને, પણ કાઠની ન એ શેતાન.
સ્નેહ-મુઘા—

કામીજન રૂપ ઉપર સહુ મરતારે, કુટીલતા કરતા.—કામી

કરે અનીતિ અધમ અતીશે, પ્રભુનો ડર નવ ધરતા,

પરમેશ્વર પોતાને માની, અંધ બનીને ફરતારે.—

લાજ મરમને કરી પરાધ, પાપી પગલાં ભરતાં,

અંતે ફટફટ થઈને પાપી, વીણ મ્હોતે મરતારે.—કામી

સાગર-સરીતા—

કુંવારું રહેતું ધણુંજ સારું બધું પરણવાનું—કાકાજી બધું પરણવાનું

સારો ધણી જે નહી મળે તો જુગજુગ રડવાનું—કાકાજી જુગજુગ રડવાનું

પ્રેમથી રમાડું તને વ્હાલી હમેશાં, ખાલી તું શીદ અકળાય, એ

વ્હાલી, ખાલી તું શીદ અકળાય

બાણીયા દીકરા મુંગો મરી, નહિં તો ફજેતો થાય. એ કાકા

તમારું નખોદ જાય

મેના તું ક્યારે હવે મારી યાય.....નહીં તો.....કુંવારું

નરપિશાચ—

કાઈ અક્ષમેલે અણસારે તેડી, હું ચાલી તે મેડી,

કામણ કરી મને છેડી-મુકો વરણાળી. આ-છેડો ના છેડો-કા.

ગુલે ગુલઝાર અંગોનિ બહાર, તમે લઈ લેશો ના;

મરમનો માર વચનનો પ્રહાર, તમે કંઈ કેશો ના,

ગાલો પર ચાર, ચુંબન અપાર, મને કંઈ દેશો ના.—કોઈ.

સરદારબા—“કળેડાની કહાણી.”

કોને કહીએ કળેડાની કહાણીરે, જેમ બળદ પીઘાયે ધાણીરે.—કોને.

લોક વગોવે ને સાસુ સંતાપે, વળી પીયુડા છે પામર પ્રાણીરે—કોને

હું જોબન રશ કુલતી, પણ જોડીની ખોડ,

પીયુડા રમે લખોટીયે કરતો દોડા દોડ.

જગદીશ ! હવે ગમરાણીરે, સહાય કરજે શ્રી સારંગ પ્રાણીરે..

સત્યનારાયણ—

કંસ નીકંદન, જય લીડલાંજન, વંદન દુઃખ હરતા ।
મન રંજન કરતાં નીરંજન, જય વરગના ધરતા.—કંસ.
અંજ નયના ધાર, પ્રભુ છો સૌના પાલનદાર (૨)
ભાલ સુ અંદન જય ખલખંડન, નંદન વન ફરતા—કંસ.
“અકળ કળા કળી ના શકે, પામર જીવ નાદાન;”
વિરલા વિભુ પીછાણતા, જેને તેમનું ધ્યાન.—કંસ.

શૃંગીરૂષી—

ગાન મધુરાં કંઈ ગા, અલી રજની, ગાન મધુરાં કંઈ ગા,
તારલીયા તણો સાલુડો ધારી, કામણુગારી ન થા...અલીરજની
ચાંદલીયાને ઊરપર ધારી, એકલડી ના હરખા.....અલીરજની
યોગીજનો સખી સાંધે સમાધી, શિતળ સમીર વાંવા...અલીરજની

પિતૃભક્ત પ્રભાકર—ગંગા, યમુના, ને સરસ્વતીનો સંવાદ.

ગુણની ખાણ મને ગણ, ગંગા કાઠ અધમના કાપું.

મુજમાં નહાતાં મનુષ્યને હું, મોક્ષ નિરંતર આપું.

મહિમા મારો એવો સાખ પુરે છે...દેવો...

જમના મારું નામ અરે હું, યમની મિતી ટાળું,

મારું પાન કરે જે તેનાં, પાપ તમામ પ્રજાળું.

હરનારી છું હાની...વાન એ છે...ના છાની.

સરસ્વતી હું સુંદર મારું જળ કિલમીશ હરનારું,

કરે સ્નાન શ્રદ્ધાથી તેનું સદા કરું હું સારું.

કરણા મારી પામી.....દાસ ખોય છે ખામી.

મુજને તારો પાપ નીવારો.....આવે દુઃખનો આરો,

કરું સ્નાન ને પાન હંમેશાં દ્રઢ વિશ્વાસ તમારો;

સુખમાં દેખે સ્થાપી.....માતા છું.....પુરો...પાપી.

ભિખમપિતામહ—

શૃહસ્થાશ્રમની શોભા સધળી નારીથી સચવય.

તે નારીને કહો નકારી, એ કેવો અન્યાય (૩)...શૃ.

અવનિમાં ઉપન્યા એ સાથે, પુરૂષ પદ્ધતિ રહ્યાં સંગાથે.

વંશ વૃદ્ધી જેના યજ્ઞ થાય (૨) એથી ઉત્તમ કહ્યું કહેવાય...તે શૃ.

નારી વિના કહો કાણુ નિષળ્યા, સાર્વભૌમ પણ એથી ઉપજ્યા;

ધ્રુવ પ્રહલાદ અને યદુરાય એની પણ નારી મા દાય—તે—શૃ.

જગતની જે આઘશક્તિ, નારી રૂપે પ્રત્યક્ષ પ્રગટી;

ચુદિણી શૃહદેવી ગણાય, રિદ્ધી સિદ્ધી સ્ત્રી સમજાય—તે—શૃ.

સરદારખા—

જનમી જગમાં જેણે નવ કીધું પ્રેમ મદિરા પાન,
ગારી ગપ્પરું સુંદર દીલખરના, ગાને નહિ ગુલતાન.
જનમ્યો તથાપિ નવ જન્મ્યો, સમજી લ્યો તે હેવાન,
બહાદુર બંકા કરતાં ડંકા, જે જોજી મસ્તાન—જન્મી.
બર બર પિયાલા પી લીધો ઉડાવો રાગ રંગ,
દિલખરની સાથ બાથ ભીડી, ખેલો રંગ જંગ.—હા.
ગુલતાન ગાન તાનમાં ભરપુર ભાગ્યવંત,
અજબ રંગ અજબ રંગ, રંગ રંગ.—વાહ૦

બુદ્ધદેવ—

જગમાં લોકો, મારે ઘોકો, સમજ્યા વિના કરે મત જોટો
ફરી ફરી નહિ મળે માનવ આ અવતાર,
ગાડી ઘોડામાં ફરવું, શા માટે જગથી ડરવું.
પરધન હરી હરીને, ખીસ્તાં પુરં ભરીને,
કોઈ સુંદર પરીને, સાથે લઈ ફરીને.
મજા કરી તે ખરી, મરવા પછી કાંઈ નથી જોવું,
દેવું કરી ખાવું પીવું, મસ્ત થઈને રહેવું.—જગમાં૦

સરદારખા—

જેજે હોં અલી ઘેલી, કળી મળી, ભોળી, ભુંડી કળી જા,
રશની રશીલી થતાં લુટાલુટ આ વહાલી વીસરી જા.
પ્રેમની પ્યાલિ ને સાહેલી ઝાલીને જેજે હોં જેજે હોં જેજે આ
વહાલી વિસરી.—જા.
વહાલાંના વેણ રસીલા નેણ, ભભુતી નાંખશે બહેન,
ભભુતી ઘેન ભુલાવે ચેન, જોગન, ની, શી આ તરફેણ.
રસીલા સજોડે, મ્હાલો ભવે કોડે, બકે ન્હાને મોઢે મોઢે શું. મચકોડે.
પ્રેમ મગીચે ભમતી ભમરી, લેતી ગુલાબ કેતકી લહેર
ઘડીક ગુલાબ ઘડીક કેવડે, ચતુરાઈથી રસ લે ચોમેર;
તોએ ગુલાબ એનો નવાબ હોય, આ હોય આ લ્યો તારે.—જેજે હો.

કામલતા—

તમારે આસરે હું આવી, મને નાથ છોડી ન દેસો;
પ્રિય પ્રાણ કહી બોલાતી. હવે હાથ છોડી ન દેસો.
બોળું હવું કુંવારું જ્યારે, આ મન માંડું
પ્રેમ જ્યોત પ્રગટાવી પરણ્યા, એ શું વહાલા, વિશારી દેશો.
ના કહેશો-મને નાથ.

વસંતપ્રભા—

જણ્યો જણ્યો તમારો પ્રેમ જાણ્યો શું જણી,
તારા રૂપમાં લુલી—ગયું, દીલકું ગણી.—જ.
જવો પિયુ મન ભાવતી, પરણી બીજી નાર,
જુઠાની સાથે જરી અમને નહિ વહેવાર.
પરણું હું પ્રેમદા—રાજી છધ્યે સદા,
જે પરણીશ (હાં) (ભલે) (એમ) હા.
“ઠીક ત્યારે શુભ મુહુરત શુભમ્ લગનમ્ ભવંતુ”
આ શું—લગ્ન ગાંડથી, ફરી પરણ્યો બીજી પરી,
પ્રેમદા મળી મને પ્રેમદા મળી.

બુદ્ધદેવ—

જેયો સાજો ડહાપણનો ભંડાર, હાં હાં, મોટો ક્યો વેપાર; (૨)
બની ઠની ચાલ્યો ભર ચોટામાં, પૂછ્યાં ભાવ બજાર હાં હાં.
કહે છે ખરીદી લાગ્યો ભાજી, છે સુંદર ને વળી તાજી;
ના તજે તોયે પતરાજી, કરી અકલ તણી હરાજી,
કરો મસ્કરી, ભરે પરાક્રમ જે જે બીજી વાર (૨)—જેયો.
મલ્યો દલાલ પુરો પાજી, જોણે બગાડી દીધી બાજી,
હવે બુદ્ધિ બતાવું ઝાઝી જેથી બજાર ઉઠે ગાજી;
કોણ પછી કહેનાર મને છે ઘરમાં માખીમાર હાં હાં (૨)
હું શીમારીથી બની જવાના, મુનીમ હડકાલાલ હાં હાં—જેયો.

સ્નેહ-સુધા

જેખન રસ ભર્યું હુંટો દિલદાર, ઝીલો ઝીલો સુધારસ સાર—જેખન.
હું મદ્યેલી ને નવેલી, પુર બહારે બીલી રહેલી,
કુસુમકળી નીરધાર ચુંટો દીલદાર હુંટો દીલદાર—જેખન.

ઇન્દુમતિ—રાગ—ભજન—૫૬.—

જંજળી જીવડા ઝાંઝવા નેઈ શું રાચે,
હીણુ ભાગી હંસા સાચા મોતી શે ન ભાસે.
આવણુ કેરી વાદળી જળમય થઈ નભ ભય,
તરસ્યો ચાતક ટળવજે ક્યાંથી પેટ ભરાયરે.—જં.
સ્વાતિલું બીંદુ પડવાથી. પેટ ભરાશે,
આશા પતંગ હમંગથી, ગયો ગગન મોઝાર.
ચિટળાઇ વંટોળીયો, પડ્યો પૃથ્વી આધારરે.—જં.
મુરખડા મનડા સંતોષથી સુખ યાશે.—જંજળી.

૧૬ શા. લલ્લુભાઈ નારણદાસ બુકસેલર. લીમકચોક-સુરત.

બુદ્ધદેવ—

ખીલ્યાં પુષ્પતી પરાગ મીઠી મહેકે
સાહેલી જાણે અમર તણા આનંદ હહેકે.
કુલી વૃક્ષવેલી દીસતી સોહામણી,
એ...ખહેતી ચાલો હેતાળ એની જાંચડી.
વિશ્વવાટિકામાં પ્રેમ પ્રેમ ખહેકે-સાહેલી.
મિઠું યૌવન પુર આ મીઠો સ્નેહ સ્વભાવ.
મીઠી કુસુમલ જાંચડી મીઠો તર કલાપ,
લલિત પુષ્પ શાં સોહાય, નિરખી નયાણાં કરી જાય.
અંગ આનંદ ઉભરાય—વિશ્વ વાટિકામાં.

નિલમ માણિક—

ગુણીજન વાવે છે ગુલાબ, નહિ કાંટા તો લેવાને
સુગંધ મનહરણી મેળવતાં મન સુખ લેવાને...ગુણીં
કાંઈ મુરખ બાવળ વાવે, કાંટા લઈ પરદા ચાવે.
સંત જનો સત ગુલાબ વાવે સુગંધ ભરવાને;
આ કર્મ તણા કાંટક લાગે, ભવસાગર તરવાને...ગુણીં
કવી છોટમ—રાગ, ભજન,

ચટપટ ચેત હેતકર હરીશું, મરણ ભમે છે માથે રામજી
ધામ ધરા ધન સુત-ધણીઆણી સેવક નાવે સથ રામજી...ચટ
હોય લાખ તે રાખ બરાબર; તેમાં નહીં કંઈ તારાં રામજી
ધન સાંચ્યું પણ ધર્મ ન સાંચ્યો, ક્યાં જન્મારો હારાં રામજી...ચટ
મોટપણાનું માન ભરાયું, માટે કંઈ નવ સુજે રામજી
જમના કાંકર જોશે ત્યારે, થર થર કાયા હુજે રામજી...ચટ
કર સતસંગ અંગ હોય નિર્મળ રંગ હૃદયમાં લાગે રામજી
કહે છોટમ ચીંતામણી પરણે, તો ભવનો ભાંગે ભય રામજી...ચટ
સત્યનારાયણ—થવાનું તે થવાનું છે—

ચીંતા મુરખ નર શું કરે, લખીયું લલાટે થાય,
કોડ કરો ઉપાય થાય સું, કર્મ છુપ્યું ન છુપાય.
કંઈક જન્મનાં કર્મ કર્યાંથી, કર્મ સદા અંધાય,
વાળ્યું તેવું છે લાગુવાનું, વિશ્વ વિશુનો ન્યાય...ચીંતા.
બાવળીયા વાવે સુક્યાં ત્યાં, પ્રેમ ગુલાબ ચુંડાય,
જીવ્યું ગુલાબ પછી ના નહીં તે, બાવળમાં બહલાય...ચીંતા.
જાર કરાવી જમે ચોપડે, ક્યમ માતી મંગાય,
માતી હીધાં તો મળશે માતી, શીઠ ખોટા શંકાય....ચીંતા

કળીર લગન—રાગ-ભજન-૫૬.

હયા ધરમ નહીં મનમેં, મુખડા કયા દેખો દરગનમેં,
કાગજ કે એક નાવ બનાયા, છોડા સમંદર જલમેં.
નુગરા મેઠન વાલા, કુમે, સુગરા તર જાય ઉનમેં—મુખડા.
મુઠ સમારી પાધડી બાંધી, તેલ લગાવત તનમેં,
ડૂંગરકા પાની જોખનકા લટકા, ઠલ જલેગા ખીનમેં—મુખડા.
ઓર કાયામાં ધાસ ઉગત હયે જોઆં ચરત હયે મનમેં,
કહેત કળીર સુનો બાઈ સાધુ, રહ ગઈ મનકી મનમેં—મુખડા.
“રા” માંડલીક—

દિવ્ય દેશ અમ ઉજવળ કરવા, ક્યારે ઉગશે દિવ્ય પ્રભાત
દિવ્ય પ્રભાત.

... ..અધકારના વાદળ ભેદી,
ચંદ્રકુળ મણી દીન મણીના સુણથું ક્યારે નાદ—મંસીનાદ.
દેશ દેશની મધુરી મેયા, દિવ્ય અમારી ભરત ભૂમિ,
... ..સુર મુનિવર યુગ યુગ પોપાયા.
જેનાં ચરણુ સરોજ ચુમી, એવી અમ જનની,
... ..જગ વિખ્યાત ભારત માત.—દિવ્ય.

સાગર સરીતા—રાગ, ભજન.

દુર મતીસે નથી દેખતો, એત એત નાદાન,
દીન દશા પાંચ મુકામ છે, ભાવે ભજ ભગવાન.
આ જગમાં સાચો કોઈ ન સાથી, એક પ્રભુજી સુખદાઈ છે. (૨)—દુર
સ્વારથનો સહુ સંબંધ ધરતા જગની જુડી ઠગાઈ છે,
તનધન જોખન કનક કામની મૃગજળ માયા છાઈ છે.
અંત વખત કોઈ કામ ન આવે, સાચી પ્રભુની સગાઈ છે.
અમીરગયા હિમરાવ ગયા, ન સહુને મનની મનમાં સમાઈ છે,
સત્ય વાત સાણા નર સમજે, સાચી પુન્ય કમાઈ છે.

“રા” માંડલીક—

ધન બાગ્ય મારે આંગણુ આવ્યા, સોરઠના શીરતાજ,
વધાવો રાજ કુમ કુમ યાળ ભરીને આવ
ચંદ્ર સુરજ સમ તપો અવિચળ જગમાં તાર તાજ,
અનદાતા તારી જુગ જુગ કીર્તિ પ્રસરે મહારાજ—વધાવો.
.....સોરઠ તણા મુખા અમારે આંખણુ આવ્યા:
સુરજ ઉગ્યા સોના તણા, અમ અંતરે બાળ્યા,
ગિરનારના આધાર, મારા ધામ દિપાળ્યાં.—આ ૦

શા. લક્ષ્મીનાથ નારાયણાસ બુકસેલર. લીમડાચોક-સુરત.

દ્રહાસ—

હારે દુઃખ કલેશ, સહુને ધર ત્રિશે મનમાં સહુને,
કેમજ મુકું મિત્ર ભુવનને.

ક તરફથી મિત્ર વળગતો, બીજી તરફથી જેન મારાં.—કેમજ.

। મુશ્કેલી ઉપજી છે મોટી, કેમ ચાલુ કરી ન્યારા.—કેમજ.

ભાત—રાગ. સામગ્રી.

દારે પોપટ રાજ રામના, સતી સીતા પઢાવે—૫૦

।સે બંધાવી પાંજરે, મુખે રામ જપાવે,

।પટ તારા કારણે, લીલા વાંસ વઢાવું—૫૦

નુંરે ઘડાવું પોપટ પાંજરે, હીરા રત્ને જડાવું,

।કરના કરી ચુરમા, ઉપર ધી પીરસાવું—૫૦

।મ્ પીળી ને પગ પાંડુરા, કોટે કાંઠે કાળો,

નરસંધના સ્વામીને બળે, રાગ તાણીને રૂપાળો—૫૦

જાગંધર અને સતિ વૃંદા—

પાત પૂજ્ય તીરથ સમ માની, સેવે સદા જે સન્નારી,

સતિત્વ તથા પ્રભાવે, કાવે ના દુષ્ટા ચારી.

પતંગીઠ રૂપ બાળી બમે, ભુલી બાન ખારી,

કંપલાવે દીપક ન્યાળી, બળી સહે દુઃખ ભારી—પતિ૦

સાખી { શીળ કસોટી સ્ત્રીતણી, પરખે કશતાં વાર,
ગુણી અવગુણી પુરૂષ તો, વિગતે કરે વિચાર.

તજીને માતીનો માળો, સેવે સદા સુકી ડાળો,

અરે ! પડતીનો ચાળો, રૂવે દેવને સંભારી—પતિ૦

લક્ષ્મી-વિજય—

પૈસા સાટે વેચે જે સુતા પ્યારી, નર્કનો તે નર અધિકારી,

બાળા બાંધે વૃદ્ધ કોટે અવિચારી, નર્કનો તે નર અધિકારી.

દારે લાં જનાર ગરીબડી કન્યા ગાય બિચારા,

પિડે પાપી, દુઃખ આપી, તે નિચ કસાઈ દયો ધારી—નર્કનો.

દિકરો કેરા દામ મેળવી, ખોટી ધરે ખુમારી,

દે દાટી, ચાય માટી.....ધનની, બને અતે ખુમારી—નર્કનો.

સુરદાસ—

ખેલું કયા મેરે પ્યારેકી બતીયાં, ખેલું કયા મોરી છોટીસી છતીયાં

ન ધરિ, એન ધરિ. રેન ચુમિ ચુમી, બદન શયનમેં દુઃખી કર ડારી

પકરી જુગલ કર બસન અલગ કર, કિય પરહરી ડર, છત અધર નરપર—ખો.

સાખી { મરોર ડારે જોરશે, મરો કોમલ અંગ,
એસે નિરહય નાથકો મેં સુપને કરું ના સંગ.

માલતિ માધવ—

નાનકડી નાનુક નાર, હું-બહુ નાનકડી-બહુ-નાનકડી. (૩)
મારા, બહાલાની છું લાડકડી (૨) બહુ લાડકડી (૩)
આંખ તણે પલકારે પટકું છું લાલને, નાની શું સમજે બહાલાના બહાવને.
હું તો બહુએ સમજું છું, જાણી બોલો ભરથાર વું બહુ
માથે ચડી (૩).....નાનકડી.

ધર્મિ ગુહનેશ્વર—

નભતી નથી ન નભશે, કાયમ સદા શાહી,
રહેતી નથી ન રહેશે, હુસ્નાઇ બાદશાહી.
પહોંચ્યાં હજુરે વાલી, લઇ બન્ને હાથ ખાલી,
શીકંદરો સિવાબ્યા મુકી તમામ આંહી.
હુકમત થતા હજરો, કંપે જમાનો સારો,
મુક્લીસ હો માલગરો, રહેશે ન સાચ પાપ.
કાઇ બત્રાકે યુરા, ભરતા, હો પાપ કુંડા,
સતો મહંત આલ્યા, દેવા જન્મામ ત્યાંહી.
હિમાદેવડી—

નથી જગતમાં સાચ સંબંધી વિના ત્રિભુવન તાથ,
શું ફેગટ ફાં ફાં મારે મુરખડા બરે આભથી પાથ.
કમળ પત્રપર જળખિંદુને સુકાતાં શી વાર,
શ્રાવણની જળ ભરી વાદળીયો વિખરાતાં શી વાર.
જીવતર સમજવું તેવું આખર ન લેવું દેવું,
જીવ જવું છે ખાલી હાથ, અંતમાં પાપ પુણ્ય સંગાથ.
પંથી જીવ પામી ગયો, નરભવ નગર બખર,
સોદાગર સમજી જઇ કરો પુણ્ય વેપાર, જીવ જવું છે ખાલી હાથ—

સરસ્વતીચન્દ્ર—

પ્રિતી કરી શું તરછોડી પરદેશી...હાં છોડી પ્રદેશી, (૨)...પ્રિતી.
ડંક દઇ અહો જમર કુમુદને, હો છોડી પરદેશી હાં છોડી (૨)...પ્રિતી.
પુરી પંખીશી, પ્રેમ પીંજરમાં, આખર પાંખ મરોડી પરદેશી,
હાં મરોડી પરદેશી.....મરોડી પરદેશી.....પ્રિતી.
લાગી કુમુદ વન, ભટકી ઓ ભમરા, આંચો અડો શું ફરી દોડી,
હાં દોડી.....પરદેશી.....હાં દોડી પરદેશી.....પ્રિતી.
હડીબ હડીબ, પંખી મુસાફર, રેન રહી છે, હવે થોડી પરદેશી,
હાં થોડી પરદેશી.....હાં થોડી પરદેશી.....પ્રિતી.

૨૦ સાચ અને સસ્તાં પુસ્તકો મળવાનું ઠેકાણું—

બુદ્ધિદેવ—

પિયુ પિયુ પેકારતીરે, પપૈયા વધુ સુરે વનમાં,
વિરહ અંગાર ઉઠે તનમાં, અતિશય બળી રહી મનમાં—પિયુ.
ખીલતી આ કળી કુસુમની ભોળી વના કરમાય;
જુલની આ લલિત પાંખરી, ભોળી મધુકર ચ્હાય—પિયુ.
બાળા રસાળી અંતરે, આકુળ વ્યાકુળ થાય;
નમ્ર નવોદા નૌત્તમ રમણી રસિક નરવર ચ્હાય,
હંસજી હુઃખી થતીરે કોમળ માનસ હિપવનમાં—પિયુ.

મીરાં ભજન—ભજન, પદ.

નીત નીત ભજ્યે તારં નામ, તારં નામ, તારં નામરે;
પ્રેમ થકી પ્રભુરે માળ્યા હોજી,
અન્ન ન ભાવે, નેણે નીંદ્રા ન આવે. સેજલડીએ પધારે મારા અમ.
આન્ની તીરે ગંગા બહાલા, પેલી તીરે જમના બહાલા,
વયમાં જોકળીઉં રૂડું ગામ, રૂડું ગામરે.—પ્રેમ૦
મીરાંબાઈ કહે, પ્રભુ ગીરધરના ગુણ,
છેતી બાકીના છે, રામ, રામ, રામ, રામરે.—પ્રેમ૦

કબિર ભજન—રાગ, પદ.

મન તું રાધા કૃષ્ણ જોલ, તેરા કયા લગેગા મોલ
દસ પાંચ કોસ નહીં ચલતા, તેરા હાથ પાઉં નહિ હીલતા,
તેરે ગાંઠમે દામ ન ખુલતા, તેરે દીલકી ગુન્ગી જોલ—તેરા૦
મન તોરંગી, ઘોડા—ઘોડે કા પાંચ બહેરા,
તું કરતા મેરા મેરા, કાયામેં કયા હે તેરા, ઘોડેકી બાંગ મરોડ—તેરા૦
કર કોલ જગતમેં આયા, માયા કે સંગ લપટાયા,
થે માયા હય જગ ઠગની, તું ઠગનીકા સંગ છોડ—તેરા૦
ગોવિંદ ગોવિંદ ગાઓ પ્યારે, ફેર જનમ નહિ પાવે;
યો કહેવે દાસ કબીરા, તું ભવસાગરકો છોડ—તેરા૦
સુકન્યા સાવિત્રી—(યમ સાવિત્રી સંવાદ)

શા માટે શ્રમ કરે સતી, તુંજ પતી ભક્તી સાચી (૨)

હવે પુત્રી વળ તું પાછી (૨)

સાવિત્રી—મજ્જન કરા સા માં, મેં ડગ ભરીયાં સાત,

મિત્ર ભાવે સુણજો હવે, આ દિન વનીતાની વાન.
ધર્મ જે વેદ પુરણે બણીયો, મુખ્ય ધર્મ ગ્રંથસાશ્રમ ગણીયો,
કૃપાનાથ, અમ. પ્રાણનાથ, શું રહી વૃત્તિ રાચી (૨)

વળું મહારાજ કેમ પાછી (૨)

યમ—કુળી વિવેક ભી મૃદુ વાણી, થયો પ્રસન્ન અતિ મન સાણી.
અન્યાસના શરત વિના કાંઈ છચ્છીત, વર માચી (૨) હવે.

સાવિત્રી—મહારાજ! (મારા અંધ સાસુ સ્વસુર દેખતાં થાય,)

યમ—તથાસ્તુ ! ભાગ્યવતી તું અતિ દુર આવી,

થાય કાંઈ મિથ્યા નવ ભાવી.....શાં

સાવિત્રી—પતી સમીપ શ્રમ નહીં જરી, જ્યાં જાએ મમ નાથ,

તપ વ્રત આપ કૃપા વડે, ત્યાં આવું તમ સાથ,

સંગત સજ્જન તણી નથી સોધી, મૈત્રી સંત પુરૂષની મોંઘી,

કૃપાનાથ મમ, પ્રાણુનાથ શું રહી વૃત્તિ રાચી (૨) વળું,

યમ—અર્થ યુક્ત સંભાષણ તારું, બુદ્ધિમાં વૃદ્ધિ કરનારું,

સલવાનના જીવત વીના, કાંઈ ઇચ્છીત વર યાચી.....હવે.

સાવિત્રી—મહારાજ ! (મારા બુદ્ધિશાળી સસરાજીને પાછું રાજ્ય પ્રાપ્ત થાય.)

યમ—તથાસ્તુ ! ઉત્તમ વર જે આપ્યાં ભાવે, હજી પ્રેમદા પુઠંગ આવે, શાં

સાવિત્રી—સુપાત્ર જન કરતાં હતાં, સુપાત્રોતું સનમાન,

સાધુ, ભો દુશ્મન તણું પણ સાધે કલ્યાણ.

સંત પુરૂષોની સમાન દૃષ્ટિ. દયા તણી વરસાવે વૃદ્ધિ,

કૃપાનાથ મમ પ્રાણુનાથ શું, રહી વૃત્તિ રાચી. (૨) વળું.

યમ—શીતળ વચન સુધાસમ તારાં, તૃપાકર તૃપાની હરનારા,

સલવાનના જીવત વિના કાંઈ ઇચ્છીત વર યાચી—હવે.

સાવિત્રી—મહારાજ ! (મારા પિતાના કુળની વૃદ્ધિ

કરનારા મારે સો ભાષ થાય.)

યમ—તથાસ્તુ, સાસરીયાતું માન વધાયું,

પીયર તણું પણ કાળ સુધાયું.....શાં

સાવિત્રી—પરદુઃખે દુખીયા બને, દુઃખદ હૃદય વિશ્રામ.

ભરસો ભારે સંતોષ, કરવાતું શુભ કામ,

સજ્જન મહી વિશ્વાસ નવ લાવે, સજ્જન ધર પુઠંગું સૌ આવે,

કૃપાનાથ મમ પ્રાણુનાથ શું રહી વૃત્તિ રાચી (૨) વળું.

યમ—મધુરાં નવીન વચન સંભળાવ્યાં, અતિશય તે મારે મન ભાવ્યાં,

સલવાનના જીવત વીના કાંઈ ઇચ્છીત વર યાચી (૨) હવે.

સાવિત્રી—મહારાજ ! (મને મારા સ્વામીની ઐરસ સો પુત્ર થાય)

યમ—તથાસ્તુ ! થટે ના થાવું અતિવર લોભી,

તજી પુઠ હવે જા અહીં થોભી.....શાં

સાવિત્રી—સ્વધર્મ વહાલો સાધુને જે ચુકે નવ ભગાર,

સાંપ્રત ભુત ભવિષ્યની, ગતિ તણ્યાં આધાર,

સજ્જન કરે ન આશ આપી, બોલ્યું અબોલ્યું ન કરે કદાપિ,

કૃપાનાથ મમ પ્રાણુનાથ શું રહી વૃત્તિ રાચી (૨) હવે.

યમ—અમૂલ્ય તારાં વચન વિચારી, વાંધે તુજમાં ભક્તિ મારી,

ભગવતી હેલ્લુ ઉત્તમ અનુપ્રમ, લે ઇચ્છીત વર યાચી (૨) હવે.

સાવિત્રી—પુત્ર તણું મુજને દીધું પ્રભુ આપે વરદાન,

જીવિત જાન દઈ જીવનને, સલ કરો ભગવાન.

હાલો! ગાવા માંડો.

“ સમય બદલાય છે જ્યારે,
બધું બદલાય છે ત્યારે. ”

વાહ! વાહ! ગભરાશો નહિ. આ કાંઈ નવું કોતક
નથી. લાંબા વખતના તદ્દન જુના મિત્રો નવા લેખાશમાં.

છપાય છે! છપાય છે!! છપાય છે!!!
બે વોલ્યુમો—

ધી ફોનોગ્રાફ ગાયનમાળા

અથવા

રેકર્ડ ગાયન સંગ્રહ.

ભાગ ૧-૨-૩-૪ વોલ્યુમ ૧જું.

કંપલીટ ૧૦૦૦ ગાયનોનો મોટો જથ્થો.

આ હમારું સ્પેશીયલ શીફ્ટેશન. ખાસ ચુંટી કાઢેલો સંગ્રહ સુધી
ભરીને રૂપિયા ખર્ચતાં એકઠા ન કરી શકાય તેટલા પ્રમાણનાં
ગાયનો. એક એકથી ચડતી ગીતો.

વોલ્યુમ ૨ જું. ભાગ ૫-૬-૭-૮

કંપલીટ ગાયનો ૧૦૦૧ થી ૨૦૦૦ સુધી.

બહુજ તાકીદથી ટુંક સમયમાં છપાઈ તૈયાર થશે.

કીંમત દરએક વોલ્યુમનો દોઢ રૂપિયો.

વી. પી. પો. ખર્ચ જુદું.

પહેલેથીજ! ખરીદવાનો બંદોબસ્ત કરનાર માટે

તે યાદ રાખજો! પાછળથી કીંમત વધુ.

(ખાજુનું પેજ વાચવું જુલતા નહીં.)

આ શીલેક્ષન (સંગ્રહ) કચરાપટ્ટી નથી. એમાં પ્રખ્યાત નાટકો માંહેલા જાણીતા માનીતા અને લોકપ્રીય ચુનંદા એકટરોએ ગાયલા ગાયનો, પ્રખ્યાત ગવૈયાઓ અને ગાનારીના મીઠા કંઠ સ્વરમાંથી ગવાયલા દીલપસંદ, રાગ રાગણી સાથેના ભરપુર મધુર ગાયનો ભરેલા છે.

જે વોલ્યુમ ખરીદતાં ત્રણ રૂપિયા ખર્ચવા તે કાંઈ ફેંકી દેવાના નથી, જોખો ભરીને પૈસા ખર્ચતાં ન મળી શકે. એટલી ચીજોનો સંગ્રહ એ માંહે ભરેલો છે. આજે ભળતાં નામની ચોપડીથી છેતરાતાં ના, વિરોધી પ્રકાશકો પડીકા ખાંધવા યોગ્ય ચીંથરીયા ચોપડીયોના પૈસા પડાવી લેતાં અચકાતા નથી. માટે ખરીદતી વખતે અથવા ઓર્ડર લખતી વખતે બુલ ન થાય તે માટે શા. ચુનીલાલ મગલાલ બુકસેલરની એટલા શબ્દ ખાસ તપાસી જોવા અથવા ઓર્ડર આપતી વખતે લખવાં. જેથી ભળતી બુક ગળામાં યોગ્યતાની ખીક રહેશે નહીં !

યાદ રાખજો કે ! રત્નની પરીક્ષા ઝવેરીઓજ કરે છે હોં ! અમારા આ ગાયન નો સંગ્રહસ્થાના કદરદાન પણ ઝવેરીજ છે. એવી હુમારી લાંબા વખતની ખાત્રી છે.

ચોપડી મંગાવવા માટે—તથા આગળથી નામ નોંધાવવા માટે અમારું એડરેસ તમારા ધ્યાનમાં રાખશો. આજેજ ઓર્ડર લખો:—

મેસર્સ લલ્લુભાઈ નારણદાસ એન્ડ સન્.

બુકસેલર એન્ડ પબ્લીશર

લીમડાચોક રોડ—સુરત.

૨૪ શા. લલ્લુભાઈ નારણદાસ બુકસેલર. લીમડાચોક-મુરત.

સુરદાસ—

દાસ પરે દયા લાવોરે દયાળુ દેવા દાસ પરે દયા લાવો, દેક.

સંસાર સંબંધ તોડી જીવ આપ ચરણે જોડી;

હું તો બની બેઠો બાવો બાવોરે—દયાળું

આંખ વિના સંકટ આવું, ખાડામાં ગોથા ખાવું.

બહારે અવિનાશી આવો, આવોરે.—દયાળું

વિક્રમ ચરિત્ર—

નજર કરો નાથ જરા, જોળખી લ્યો નારી,

હું છું કે બીજી, કંથ આપનીજ પ્યારી.—નં

સાખી { હેમ પ્યાલો હાથમાં, ને માંહી અમૃત દુધ,
પીધું સામા સાથમાં, શું તેની ભુલ્યા શુદ્ધ.

કોણ હતી કંથ તે દુધની પાનારી.—નં

સાખી { મુવા કીધાં જીવતાં, પરચો બતાવ્યો પુર;
યાદ છે કે રાજજી, એ જોગણીનું...નુર.

છાતો મંત્ર શીખવ્યો છે, એજ આ ઠગારી.—નં

વિના વાંકે દંડીયામાં, કેદ મુને કીધી;

ચતુર સસરાથી સખત ચોક્કી, તમોએ કીધી,

કરી બતાવી મેં સાખીત સરત સર્વ મારી.—નં

અનમુયા—

નર વીણુ જગમાં નાર તણી, કીમત કોડી કલાવે,

હલકું લોહી ગણી અબજાનું, જુઠું આળ ચડાવે.—નં

બહાલા પણ વેરી ચઢ બેસે, જેમ ફાવે તેમ બેસે,

કંથ વિનાની કામનીનું, જીવતર તરણા તોલે.—નં

કુડ કપટની ભરી કુલટાઓ, લાલચ ચઢ લલચાવે,

ભવરણમાં ભરથાર વિના, ભામિની લાજ હુટાવે.—નં

ભકતખાળા—

પુરણ બ્રહ્મ પરમેશ, નમન વિભુ અરજ અકામી, ગટમી ધટ ધટ બાપી.

સ્વામી, શ્રી સુરો સુરારી, વીધવીધ નામો, અબીચળ ધામી, અંતર્યામી.

દીન તણા દુઃખ ટાળક દેવા.—પુરણ.

મહાશ્વેતા કાદમ્બરી—

પ્રેમ બિજ રોપ્યું હૃદયે, જીવન આધાર મારા.

પ્યારા પત્ર તારો બાળી, કુટ્યાં નષ્ટપક્ષવે ડાળી.

ખીત્રી પુણે તો હૃદયાળીરે (૨) જીવન આધાર મારા,

મદન પડીતે પુઠે, મીઠાં પ્રેમ પ્રુણ ચુટે,

મારી ફલવાડી હુટે, (૨) જીવન આધાર મારા.

નવી ખહાર

પડેલી ખૂંકો.

છપાય છે
ભક્તિ રસ
અહલાહલન
સુર-ભક્તિ
માળા અ.શ.
૧૯૪૫-૪૬

કિલોગ્રામ ૪ ૦
ભજનોનો સંગ્રહ
કિલોગ્રામ ૩.૫-૮-૦

નાટ્ય ગઝલ સંગ્રહ.

ના
ગઝલ કાવ્યમાળા.

કિલોગ્રામ ભાવનામય ગઝલો, પ્રેમ રસ, સંગાર રસ, અને
ભક્તી રસથી ભરપૂર, અવધારિક અને નૈતીક અવસના કરાથી
હજાહલ, સુન્દર ફોટા સાથેનું ખેરવતું રંગીન ફેરસી
પુસ્તક છેતાં—

 કો. રૂ. ૦-૧૨-૦ ટપાલ ખર્ચ અલગ.

સંગીત કળાધર અથવા

જૂઠું ગાયન ભંડાર.

સુપ્રસિદ્ધ નાટકોમાંથી ચુંટી કાઢેલા સર્વોત્તમ પ્રખ્યાત
પામેલા ૨૦૦ ગાયનો સંગ્રહ એ ફોટા સાથે ત્રણ ત્રણ કલર
-ફેર પુસ્તક કિલોગ્રામ રૂ. ૦-૧૨-૦ ટપાલ અલગ. મળવાનું ફોટા
શાળ લાલુભાઈ નારણદાસ પુસ્તકેસર. લાંબાચોક-સુરત.

